

ผลการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล

ควันเทียน วงศ์จันทร์

วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
50 ถนนผดุงวิทย์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

ควันเทียน วงศ์จันทร์. (2562). ผลการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล. วารสารวิทยาการสิ่งแวดล้อมไทย ปีที่ 2(1), 2562 : 17 - 27.

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาวิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล 3) เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมกลุ่มบำบัด โดยใช้ e-learning ของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่าง คือ ที่ใช้ในการพัฒนาวิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1/2560 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต จำนวน 102 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1/2561 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต จำนวน 136 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด และแบบประเมินการจัดกิจกรรมกลุ่มบำบัด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired *t*-test ผลการวิจัยพบว่า 1) วิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.29/85.68 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.7383 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ร้อยละ 73.83 2) นักศึกษาพยาบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด โดยใช้ e-learning ก่อนการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 4.19$) และหลังการเรียนนักศึกษาพยาบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 8.50$) 3) การศึกษาผลการจัดกิจกรรมกลุ่มบำบัด โดยใช้ e-learning ของนักศึกษาพยาบาล โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต, การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด, อีเลิร์นนิ่ง, นักศึกษาพยาบาล

The learning effects of nursing care persons with mental health problems on group therapy using e-learning for nursing students

Kuantean Wongchantra

Srimahasarakham Nursing College, Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health,
50 Phadung Withi Road, Talat sub-district, Mueang district, Maha Sarakham province, 44000

Kuantean Wongchantra. (2019). The learning effects of nursing care persons with mental health problems on group therapy using e-learning for nursing students. Thai Journal of Environmental Studies Vol. 2(1), 2019 : 17 - 27.

Abstract

The purpose of this research were to 1) develop methods of learning nursing care persons with mental health problems on group therapy using e-learning for nursing students with efficiency and effectiveness, 2) to compare the learning outcome of nursing students, 3) to study the learning activities effects of group therapy using e-learning for nursing students. The samples were 102 nursing students year 3, Semester 1/2017, Sri Srimahasarakham Nursing College registered nursing care persons with mental health problems, selected by the use of purposive sampling. The sample group used to find learning achievement were 136 nursing students year 3, Semester 1/2018, Sri Srimahasarakham Nursing College registered nursing care persons with mental health problems, selected by the use of purposive sampling. The research tools were the methods of nursing care persons with mental health problems on group therapy using e-learning for nursing students, learning achievement test and assessment form for group therapy activities. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and paired *t-test*.

The research found that 1) the methods of learning nursing care persons with mental health problems on group therapy using e-learning for nursing students that the researcher developed was with efficiency of 80.29/85.68 which is higher than the threshold set at 80/80 and the effectiveness index of the learning plan is equal to 0.7383 showed that nursing students are progressing in learning 73.83%. 2) Nursing students had academic achievement of nursing care persons with mental health problems on group therapy using e-learning before the overall level of study was low ($\bar{x} = 4.19$). After learning nursing students had overall learning achievement at a high level ($\bar{x} = 8.50$). 3) The learning activities effects of group therapy activities using e-learning of nursing students the overall level was very good.

Key Words : nursing care persons with mental health problems, group therapy, E-learning, nursing students

1. บทนำ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้น ผู้สอนจะต้องปรับแนวทางการเรียนการสอน โดยผู้สอนจะต้องทำให้ผู้เรียนรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีเป้าหมายในการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิด และทักษะด้านไอที ซึ่งหมายถึง การที่ผู้เรียนรู้ว่า เมื่ออยากรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งจะไปตามหาข้อมูล (data) เหล่านั้นได้ที่ไหน และเมื่อได้ข้อมูลมาผู้เรียนต้องวิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลเหล่านั้นมีความน่าเชื่อถือเพียงใด และสามารถแปลงข้อมูลเป็นความรู้ (knowledge) ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องเกิดจากการฝึกฝน ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองด้วยตนเอง (ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ และณมน จีรังสุวรรณ, (2558 : 153) ทั้งนี้แนวคิดทักษะแห่งอนาคตใหม่ของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างอิงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21st Century Skills) ที่มีชื่อย่อว่า เครือข่าย P21 ซึ่งได้พัฒนารอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางเนื่องด้วยเป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และจะช่วยผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน รวมทั้งระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐาน การประเมิน หลักสูตร การเรียนการสอน การพัฒนาครู และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียน ซึ่งครูจะเป็นผู้สอนไม่ได้ แต่ต้องให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 16-21)

ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ e-learning เป็นไปตามแนวคิดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่มุ่งเน้นผลการเรียนรู้ (Learning outcomes) ของผู้เรียนซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิตและสื่อสารให้หน่วยงาน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต ซึ่งมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Domains of Learning) เป็นผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาไว้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางเชาว์ปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยในการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาจึงต้องมีส่วนตอน โดยเริ่มตั้งแต่การจัดวัตถุประสงค์รายวิชาเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนทั้ง 5 ด้าน (5 domains of learning) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

อย่างไรก็ตาม การพยาบาลมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อสังคมโลกทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เนื่องจากการพยาบาลได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนทุกคน ทั้งในด้านการดำรงชีวิตประจำวัน งานอาชีพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต และการพยาบาลเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้การพยาบาลเบื้องต้นเพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจในการรักษาเบื้องต้น และสามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต ซึ่งมีแนวคิดหลักการและกระบวนการพยาบาลแบบองค์รวมบนพื้นฐานการดูแลด้วยความเอื้ออาทรในการพยาบาลบุคคลทุกช่วงวัยที่มีภาวะเสี่ยงและมีปัญหาสุขภาพจิต ด้านความคิด การรับรู้ ความจำ สติปัญญา อารมณ์ พฤติกรรม การใช้สารเสพติดและการทำธุรกรรม ในระยะเฉียบพลัน วิกฤต และเรื้อรัง การป้องกัน ส่งเสริม บำบัดรักษา การฟื้นฟูสภาพทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม ในสถานบริการและชุมชน โดยยึดหลักจริยธรรม กฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพและหลักสิทธิมนุษยชน เลือกใช้ทรัพยากร เทคโนโลยีที่เหมาะสม ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และมุ่งเสริมสร้างศักยภาพของ

บุคคลในการดูแลตนเอง หากมีการใช้สื่อการเรียนการสอนได้ถูกต้องและเหมาะสม จะเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูและนักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้

นอกจากนี้ สภาการพยาบาลได้กำหนดขอบเขตและสมรรถนะผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง สาขาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต ในบทบาทของการให้การบำบัดทางจิตในรูปแบบต่างๆ ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิต ป้องกันการเกิดโรคทางจิตเวช ลดอาการของโรค สร้างเสริมสมรรถนะในการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเวช และครอบคลุมโดยใช้ความรู้ทฤษฎีและหลักฐานเชิงประจักษ์ในการให้การพยาบาลผู้ป่วยที่มีปัญหาซับซ้อนแบบองค์รวม (สภาการพยาบาล, 2551 : เว็บไซต์) ถ้าพยาบาลมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี เทคนิค และวิธีการดำเนินกลุ่มก็จะช่วยให้เกิดความมั่นใจในการทำงาน และเกิดทัศนคติที่ดีตระหนักถึงความสำคัญของการทำกลุ่มบำบัด และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ป่วยได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนาเนื้อหาสื่อการเรียนการสอนที่สามารถนำมาใช้สอนได้จริง ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและเป็นบทเรียนออนไลน์ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูลความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต เรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด เพื่อช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น และเป็นการดำเนินการวิจัยที่ทำให้เกิดการนำไปพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติอีกต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต เรื่อง การทำกลุ่มบำบัด
3. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมกลุ่มบำบัด โดยใช้ e-learning ของนักศึกษาพยาบาล

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม จำนวน 238 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาวิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1/2560 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต จำนวน 102 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1/2561 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต จำนวน 136 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. วิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด
3. แบบประเมินการจัดกิจกรรมกลุ่มบำบัด โดยใช้ e-learning ของนักศึกษาพยาบาล

3.3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 คือ การพัฒนาวิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล

ระยะที่ 2 คือ การจัดการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล

3.4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC)

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2.3 ค่าอำนาจจำแนก

2.4 ค่าความยากง่าย

3) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ Paired t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. สรุปผลการวิจัย

1. วิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.29/85.68 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.7383 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ร้อยละ 73.83 (ดังตารางที่ 1 และ 2)

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของวิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล (E_1/E_2)

ประสิทธิภาพวิธีการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	10	8.02	1.13	80.29
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	10	8.56	0.80	85.68
ประสิทธิภาพของวิธีการเรียนรู้ 80.29/85.68				

ตารางที่ 2 ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของวิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล

ผลรวมคะแนนความรู้ก่อนเรียน	ผลรวมคะแนนความรู้หลังเรียน	จำนวนนักศึกษา	คะแนนเต็มของความรู้หลังเรียน	ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของวิธีการเรียนรู้
462	874	102	10	0.7383

2. นักศึกษาพยาบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด โดยใช้ e-learning ก่อนการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 4.19$) และหลังการ

เรียนนักศึกษาพยาบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 8.50$) (ดังตารางที่ 3)

3. การศึกษาผลการจัดกิจกรรมกลุ่มบำบัด โดยใช้ e-learning ของนักศึกษาพยาบาล โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 88.36$) (ดังตารางที่ 4)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1/2561 ก่อนและหลังการเรียน (n=136)

รายการ (N = 10)	ก่อนเรียน			หลังเรียน			t	df	p
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.19	1.38	น้อย	8.50	0.96	มาก	-43.155	135	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การศึกษาการจัดกิจกรรมกลุ่มบำบัด โดยใช้ e-learning ของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 1/2561 (n=136)

รายการ	$\sum x$	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
การจัดกิจกรรมกลุ่มบำบัด	12,018	88.36	4.97	ดีมาก

5. อภิปรายผล

1. วิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด โดยใช้ e-learning สำหรับนักศึกษาพยาบาล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.29/85.68 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของวิจารณ์พานิช (2555: 16-21) ได้กล่าวถึง ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์ โดยครูช่วยแนะ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลก นั่นคือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ที่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียน

การสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ และเป็นไปตามแนวคิดของจาตุรนต์ ชันท์เขต (2549) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นรูปแบบการเรียนการสอน ที่ทำงานบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยผู้เรียนเรียนจากฐานข้อมูลความรู้และสามารถรับส่งข้อมูลการศึกษาอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างไม่จำกัดเวลาและสถานที่ภายใต้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ลักษณะของ Web-Based Instruction เป็นแบบห้องเรียนเสมือนจริง โดยการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็น ช่องทางในการสื่อสาร ผู้เรียนและผู้สอนจึงต้องมีความรู้ ทักษะการใช้ อินเทอร์เน็ตเป็นอย่างดีเพื่อการ เรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งบางส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพร แก้วเทพ (2559: 121) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และการประกอบคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า เครื่องมือที่ใช้ศึกษาค้นคว้ามีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งบางส่วนสอดคล้อง

กับงานวิจัยของนันทิดา วัดยิ้ม, เสาวลักษณ์ หวังชม และอภิสริน มะโน (2560: 152) ได้ทำการศึกษา งานวิจัย เรื่องการจัดการเรียนการสอนทาง การพยาบาลโดยใช้การเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผล การศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนในสาขาการ พยาบาลมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะของคนใน ศตวรรษที่ 21 วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริม ทักษะมีหลากหลายวิธี หนึ่งในนั้น คือ การจัดการเรียน การสอนด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ซึ่งเป็นวิธี ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตามความ ต้องการของตนเอง สอดคล้องกับยุคปัจจุบันที่ความรู้ สามารถสืบค้นได้ทางอินเทอร์เน็ต และวิธีการเรียน ดังกล่าวยังจัดเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้แบบ active learning ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยฝึกทักษะการคิดและ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้มากกว่าการเรียน แบบ passive learning - การจัดการเรียนการสอนด้วย สื่อ e-Learning ที่จะประสบความสำเร็จนั้น ผู้สอนควร มีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ บทเรียนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับผู้เรียน และเกิด ความคุ้มค่าคุ้มทุนในการเขียนโปรแกรม และบางส่วน สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงเดือน ศาสตรภัทร, ถิรว รินทร์ บุญญาพิพรรณ, กุลจิตา สืบवान และภัทรกร มุขศรีนาถ (2561: 51) ได้ทำการศึกษาวิจัยรูปแบบการ สอนตามแนวศตวรรษที่ 21 ในวิชาจิตวิทยาเบื้องต้น เรื่อง เซอร์วิญญา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการสอน ตามแนวศตวรรษที่ 21 มีประสิทธิภาพของ กระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ด้วยค่า ร้อยละ 78.20 และ 80.77 และสอดคล้องกับงานวิจัย ของปวีญา นาคะวงศ์ วิลาวัณย์ พร้อมพรหม และชูศรี ตลับมูข (2558: 157) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง ระบบนิเวศที่ เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสืบ เสาหาความรู้ ผลการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิภาพ ของชุดกิจกรรมการเรียน มีค่าเท่ากับ 89.57/84.79 ซึ่ง สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ส่วนดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของวิธีการ เรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.7383 แสดงว่า นักศึกษา พยาบาลมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ร้อยละ 73.83 แสดงให้เห็นว่าจากการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ที่มีความ

เหมาะสม ช่วยให้นักศึกษามีความสนใจในการเรียน รวมถึงมีแรงจูงใจที่ต้องการพัฒนาให้เพิ่มพูนความรู้ มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของจิตพิทย์ ณ สงขลา (2542: 28-30) กล่าวถึงการสร้างบทเรียน ออนไลน์ที่ใช้เพื่อการ เรียนการสอน ซึ่งผู้เรียนศึกษา ด้วยตนเอง (Human to Computer) เป็นการสร้าง เนื้อหาที่มีการเชื่อมโยงคำสำคัญ (Key Word) ไปยัง เนื้อหารายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรืออาจเชื่อมโยง ไปยังสื่อชนิดอื่นๆ ที่ผู้สอนเห็นว่าจะช่วยให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น บทเรียนออนไลน์จะมีลักษณะ เฉพาะที่ โดดเด่นคือ ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงบทเรียน ของตนไปสู่เนื้อหาที่มีผู้สอนอื่นสร้างขึ้นไว้แล้วใน เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ผู้สอนเห็นว่า มีประโยชน์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษา เช่นเดียวกันผู้สอนจะเปิด ให้ผู้ใดก็ได้เข้ามาศึกษาบทเรียนที่ตนสร้างขึ้นไว้อย่าง เสรีหรือจะกำหนดให้เพียงผู้เรียนเฉพาะ กลุ่มเข้าเรียน ผ่านเครือข่ายก็ได้ นอกจากนั้นผู้สอนยังสามารถแก้ไข ปรับปรุงเนื้อหาเพื่อให้ทันสมัยได้ ตลอดเวลา โดยไม่ ต้องเสียเวลาตามไปแก้ไขให้กับผู้เรียนทีละคน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะพล ทรงอาจ (2559: 136-137) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอน รายวิชา จิตวิทยาสำหรับครู (200 204) โดยใช้การสอนแบบมี ส่วนร่วมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการ สอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) รายวิชา จิตวิทยาสำหรับครู พบว่า นิสิตที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบ การเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.4577 แสดงว่า นิสิตปริญญาตรีมีความรู้ เพิ่มขึ้น 0.4577 หรือคิดเป็นร้อยละ 45.77 บางส่วน สอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยทิพย์ ชมภูพันธ์ สมบัติ ท้ายเรือศา และวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2552 : 97) ได้ ทำการศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการคิด สร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ เรียนโดยรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (CLE) กับรูปแบบการสอนแบบพาโนรามา (PANORAMA) ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการ เรียนรู้รูปแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีค่าดัชนี

ประสิทธิภาพเท่ากับ 0.602339 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมินทร์ เฟอร์เรีย และเพชร มีกลาง (2556 : 111) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าดัชนีประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ความปลอดภัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6356

2. นักศึกษาพยาบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกิจกรรมกลุ่มบำบัด โดยใช้ e-learning ก่อนการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และหลังการเรียน นักศึกษาพยาบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังเรียน นักศึกษาพยาบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของจิตพิทย์ ณ สงขลา (2542: 28-30) กล่าวถึงการสร้างบทเรียนออนไลน์ที่ใช้เพื่อการเรียนการสอน จะมีอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง เป็นการสร้างเนื้อหาที่มีการเชื่อมโยงคำสำคัญไปยังเนื้อหารายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรืออาจเชื่อมโยงไปยังสื่อชนิดอื่นๆ ที่ผู้สอนเห็นว่าช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น 2) ผู้เรียนศึกษาร่วมกับผู้อื่น การเรียนวิธีนี้มักพบในลักษณะของการเรียนแบบเอาปัญหาเป็นตัวตั้งคือผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดปัญหาหรือโจทย์บางอย่างขึ้นมาและให้กลุ่มผู้เรียนร่วมกันระดมความคิด หาสาเหตุและเสนอหนทางแก้ไขโดยผู้สอนจะทำหน้าที่ยั่วกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการแสวงหาคำตอบ และจะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เรียนอื่นๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนนั้นๆ เป็นไปตามแนวคิดของพานิช จำกัด และถนอมพร เหล่าจรัสแสง (2545) ได้กล่าวถึงการสอนบนเว็บเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่อยู่ห่างไกล หรือไม่มีเวลาในการมาเข้าชั้นเรียนได้เรียนในเวลาและสถานที่ๆ ต้องการ เป็นการส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมกันทางการศึกษา ผู้เรียนที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาในภูมิภาคหรือ

ในประเทศหนึ่ง สามารถที่จะศึกษา ตกเตียง อภิปรายกับอาจารย์ ช่วยส่งเสริมแนวคิดในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิตเนื่องจากเว็บเป็นแหล่งความรู้ที่เปิดกว้างให้ผู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง สามารถเข้ามาค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลาก่อนสอนบนเว็บ สามารถตอบสนองต่อผู้เรียนที่มีความไม่พร้อมทั้งมีทักษะในการตรวจสอบการ เรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์ที่กระตือรือร้น ทั้งนี้เนื่องจากคุณลักษณะของเว็บที่เอื้ออำนวยให้เกิดการศึกษา ในลักษณะที่ผู้เรียนถูกกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นได้อยู่ตลอดเวลา และเป็นไปตามแนวคิดของสมพร รุ่งเรืองกลกิจ (2545: 53) สรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถ ความสำเร็จและสมรรถภาพด้านต่างๆ ของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนรู้ออนไลน์เป็นผลมาจากการเรียนการสอนการฝึกฝนหรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถวัดได้จากการทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรพรรณ ลือบุญธวัชชัย (2558:1) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารครอบครัว: บทบาทของพยาบาลจิตเวช ผลการศึกษาพบว่า การบริหารครอบครัวนั้นอาศัยพื้นฐานแนวคิดเกี่ยวกับระบบครอบครัว สัมพันธภาพบำบัด ทฤษฎีทางจิตสังคม สุขภาพจิตศึกษา และเทคนิคการให้คำปรึกษาโดยพยาบาลจิตเวชเริ่มต้น ด้วยการใช้สัมพันธภาพบำบัดในการค้นหาปัญหาใช้เทคนิคของการให้คำแนะนำปรึกษาครอบครัวการให้ความรู้ทางสุขภาพจิต การฝึกทักษะเผชิญปัญหา การจัดการกับความเครียด การเสริมสร้างพลังอำนาจ และการใช้กลุ่มบำบัด การบำบัดครอบครัวมีประสิทธิภาพในการลดภาวะการดูแลของครอบครัวและลดการแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมของครอบครัว ซึ่งส่งผลให้ลดอาการกำเริบและการกลับเป็นซ้ำของผู้ป่วย เพิ่มการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว ซึ่งบางส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของหรรษา เศรษฐบุปผา สมบัติ สุกุลพรรณ และสุวิทย์ อินทอง (2559: 1) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (INTEGRATED E-LEARNING COURSE) สำหรับนักศึกษาพยาบาลในระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของกลุ่มนักศึกษาที่เข้าเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบแทนที่ทั้งหมด (full/comprehensive replacement) มีค่าสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เข้าเรียนตามรูปแบบนำมาประกอบกัน (Hybrid type) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) 3) ซึ่งบางส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาทิพย์ กิ่งแก้ว (2557: 1) ได้ศึกษากลุ่มบำบัดกับพยาบาลจิตเวช ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มบำบัดเป็นวิธีการบำบัดอย่างหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือผู้ป่วยจิตเวช แม้ว่าจะมีหลากหลายวิชาชีพใช้กลุ่มบำบัดในการให้การดูแลผู้ป่วย แต่วิชาชีพที่จัดกลุ่มบำบัดให้กับผู้ป่วยนั้นส่วนใหญ่จะเป็นพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยจิตเวช การที่พยาบาลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มบำบัดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง บทความนี้นำเสนอเกี่ยวกับ ความสำคัญของกลุ่มบำบัด รูปแบบของกลุ่มบำบัด กลุ่มบำบัดกับผู้ป่วยจิตเวช ปัจจัยบำบัด บุคลิกลักษณะของผู้นำกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของผู้นำกลุ่ม เทคนิคและการสื่อสารในกลุ่ม และข้อเสนอแนะ และบางส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพรรณ มาลัย จิยาพร กันตารณวัฒน์ และไพฑูรย์ พิมดี (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวน เรื่อง ความรู้เบื้องต้นโปรแกรมไมโครซอฟต์แอกเซส สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การศึกษาผลการจัดกิจกรรมกลุ่มบำบัด โดยใช้ e-learning ของนักศึกษาพยาบาล โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งมีประเด็นในการพิจารณา ได้แก่ การเลือกหัวข้อและวิธีการจัดกลุ่มได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะของผู้รับบริการ กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมกลุ่มได้อย่างเหมาะสม วางแผนการจัดกิจกรรมกลุ่มบำบัดได้อย่างเหมาะสม จัดอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมกลุ่มได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ภาษาพูดและภาษาท่าทางได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพ เคารพคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และปัญหาของบุคคล

สามารถกระตุ้นสมาชิกให้มีส่วนร่วมในกลุ่มอย่างเหมาะสม ดำเนินกิจกรรมกลุ่มได้ตามแผนที่กำหนดไว้ อย่างครบถ้วน แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าขณะดำเนินกลุ่มได้อย่างเหมาะสม ประเมินปัญหาและข้อเสนอแนะที่ถูกต้องและมีประโยชน์ต่อกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกกลุ่มด้วยท่าทีที่เหมาะสม และการประสานงานกับผู้ร่วมกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของเพียร์ดี เปี่ยมมงคล (2553) กล่าวว่า กลุ่มบำบัดในผู้ป่วยจิตเวชมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ โครงสร้างของการจัดกลุ่ม ลักษณะผู้ป่วยและลักษณะของผู้ที่ จะทำกลุ่มบำบัด ได้แก่ กลุ่มกิจกรรม (activity groups) กลุ่มให้ความรู้ (educational groups) กลุ่มบำบัดเพื่อการรักษา (therapeutic groups) และกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน (self – help groups) และเป็นไปตามแนวคิดของปราโมทย์ เชาวศิริปรี และรณชัย คงสกนธ์ (2542) กล่าวว่า ปัจจัยบำบัด (therapeutic factors) มีทั้งหมด 11 ปัจจัย ได้แก่ การมีความหวัง (instillation of hope) ความรู้สึกอันเป็นสากล (universality) การได้รับข้อมูล (imparting information) การรู้สึกได้ทำประโยชน์ (altruism) การแก้ไขประสบการณ์เดิมในครอบครัว (corrective recapitulation of the family group) การพัฒนาเทคนิคเพื่อการเข้าสังคม (development of social techniques) การเลียนแบบพฤติกรรม (imitative behavior) การระบายอารมณ์ (catharsis) การเรียนรู้ความจริงอันเป็นสัจธรรม (existential factors) ความรู้สึกผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (cohesiveness) และการเรียนรู้วิธีที่จะติดต่อและสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (interpersonal learning) ซึ่งบางส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของภูริพงษ์ เจริญแพทย์ และทัศนาวรรณระประภรณ์ (2559: 44) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลของโปรแกรมการใช้ดนตรีบำบัดร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมต่อภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุโรคพาร์กินสัน ผลการศึกษาพบว่า ภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุโรคพาร์กินสัน หลังจากได้รับโปรแกรมการใช้ดนตรีเพื่อการบำบัดร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุโรคพาร์กินสันกลุ่มที่ได้รับ

โปรแกรมการใช้ดนตรีเพื่อการบำบัดร่วมกับการ
สนับสนุนทางสังคมมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มที่
ได้รับการพยาบาลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
($p < .05$)

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ e-learning
เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้ได้จากทุกที่ทุก
เวลา ซึ่งผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนและทบทวน
เนื้อหาได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ซึ่งเหมาะกับการเรียน

นอกเวลาหรือปรับใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาค
สนามได้เป็นอย่างดี

2) บุคคลที่สนใจสามารถนำวิธีการเรียนรู้การ
พยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง การทำกลุ่ม
กิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning ไปประยุกต์ใช้ได้

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการควบคุมระยะเวลาในการศึกษา
วิธีการเรียนรู้การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิตเรื่อง
การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning

2) ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำกลุ่ม
กิจกรรมบำบัด โดยใช้ e-learning

7. เอกสารอ้างอิง

- จาตุรนต์ ชันท์เขต. (2549). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง เทคนิคการผลิต
รายการโทรทัศน์การศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา. ปริญญาโท กศ.ม.
(เทคโนโลยีการศึกษา), กรุงเทพฯ.
- จุฑาทิพย์ กิ่งแก้ว. (2557). กลุ่มบำบัดกับพยาบาลจิตเวช. วารสารวิชาการพยาบาล. 28(1) มกราคม – เมษายน, 1-15.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2542). การสอนผ่านเครือข่ายเวิลด์ ไวด์ เว็บ. วารสารครูศาสตร์, 27(3). มีนาคม-มิถุนายน.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์, ถิรวรินทร์ บุญญาพิพรรณ, กุลธิดา สืบवान และภักทร มุขศรีนาค. (2561). รูปแบบการสอน
ตามแนวคิดทฤษฎี 21 ในวิชาจิตวิทยาเบื้องต้น เรื่อง เซอร์ปัญญา. มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์. 43-55.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง และคณะ. (2545). รูปแบบการเรียนสำหรับการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ กระบวนวิชา
ภาษาอังกฤษพื้นฐานในอุดมศึกษา. เชียงใหม่ : สำนักบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2546). *Best Practice in Teaching with e-learning*. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยี
สารสนเทศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นพพร แก้วเทพ (2559) การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และการ ประกอบ
คอมพิวเตอร์ เพื่อเสริมทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราช
ภัฏอุดรดิตถ์. 11(1). มกราคม-มิถุนายน, 116-124.
- นันทิดา วัฒนัยม, เสาวลักษณ์ หวังชม และอภิสริน มะโน. (2560). การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลโดยใช้การ
เรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี. กรุงเทพฯ. 33(3). กันยายน –
ธันวาคม, 146-157.
- เบญจมินทร์ เฟอริเรีย และเพชร มีกลาง. (2556). การพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต โดยใช้บทเรียน
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสาร
บัณฑิตศึกษา, 10(49): กรกฎาคม – สิงหาคม.
- ปราโมทย์ เชาว์ศิลป์ และธรรณชัย คงสกันธ์. (2542). กลุ่มจิตบำบัดสำหรับคนไข้ในกรุงเทพ. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน
สามัญนิติบุคคลสหประชาพาณิชย์.
- ปวีญา นาคะวงศ์ วิลาวรรณ พร้อมพรม และชูศรี ตลับมูข. (2558). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง ระบบนิเวศที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้.
วารสารบัณฑิตศึกษา, 12(59); ตุลาคม-ธันวาคม, 157-163.

- ปิยะพล ทรงอาจ. (2559). รูปแบบการเรียนการสอน รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200 204) โดยใช้การสอนแบบมีส่วนร่วมนของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น. *วารสารธรรมทรรศน์*, 16(1); มีนาคม-มิถุนายน, 136-152.
- ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ และณมน จีรังสุวรรณ. (2558). การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้กิจกรรม WebQuest เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 6 (1), มกราคม – มิถุนายน, 151-158.
- เพียรดี เปี่ยมมงคล. (2553). *การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ภูริพงษ์ เจริญแพทย์ และ ทศนา ชูวรรณะปะกรณ์. (2559). ผลของโปรแกรมการใช้ดนตรีบำบัดร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมต่อภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุโรคพาร์กินสัน. *วารสารสภาการพยาบาล*. ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2559.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- สมพร รุ่งเรืองกลกิจ. (2545). การรับรู้ของผู้ป่วยจิตเภทต่อการได้รับข้อมูลย้อนกลับในการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมบำบัด. *ประชุมวิชาการกรมสุขภาพจิตนานาชาติ*. ครั้งที่ 8 ประจำปี 2545 สุขภาพจิตกับยาเสพติด หน้า 181.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). “2552 ปี แห่งคุณภาพการอุดมศึกษาไทย” เอกสารการประชุมระดับชาติ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็คเมืองทองธานี วันที่ 2-3 กรกฎาคม 2552.
- สุภาพรณ มวลัย, ฐิยาพร กันตารณวัฒน์ และไพฑูรย์ พิมพ์ดี. (2559). การพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวน. ความรู้เบื้องต้นโปรแกรมไมโครซอฟต์เอกเซล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม* .6 (2): พฤษภาคม - สิงหาคม, 70-77.
- หทัยทิพย์ ชมภูพิน สมบัติ ห้ายเรือศา และวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2552). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (CLE) กับรูปแบบการสอนแบบพาโนรามา (PANORAMA). *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 1(1) : มกราคม.
- हररररर เศรษฐบุพผา สมบัติ สกฤพรณ์และสุวิท อินทอง. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (INTEGRATED E-LEARNING COURSE) สำหรับนักศึกษาพยาบาลในระดับปริญญาตรี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 18.(3). กรกฎาคม – กันยายน, 1-11.
- อรพรรณ ลือบุญวัชชัย. (2558) การบำบัดครอบครัว: บทบาทของพยาบาลจิตเวช. *วารสารวิชาการพยาบาล*. 29(1) มกราคม – เมษายน, 1-13.